

Staatssteun

De-minimis

Steunmaatregelen van decentrale overheden die in omvang onder de zogenaamde de-minimisdrempel blijven, blijken een beperkt effect op het handelsverkeer tussen de lidstaten te hebben, waardoor deze niet aan alle criteria van artikel 107 lid 1 VWEU voldoen. Dat heeft de Commissie vastgelegd in [Vrijstellingsverordening nr. 1998/2006](#) betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 VWEU op de-minimissteun. Volgens deze verordening hoeft steun die onder de de-minimisdrempel blijft niet aan de Commissie te worden gemeld. Er is ook geen rapportageverplichting.

Sinds 1 januari 2007 bedraagt het plafond voor de-minimissteun 200.000 euro over een periode van drie belastingjaren. Een decentrale overheid mag dit bedrag aan één onderneming verlenen, in welke vorm van steun ook. Dit plafond is immers van toepassing ongeacht de vorm van de de-minimissteun of het daarmee nagestreefde doel en ongeacht het feit of de door een (decentrale) overheid verleende steun geheel of gedeeltelijk uit Europese middelen wordt gefinancierd. De vrijstelling is voortaan ook van toepassing op de afzet en verwerking van landbouwproducten en op de sector vervoer. Ten aanzien van het laatste geldt een specifieke beperking: de-minimissteun voor ondernemingen actief in de sector wegvervoer wordt beperkt tot 100.000 euro. Aankoop van vervoermiddelen voor vrachtvervoer over de weg (vrachtwagens) blijft uitgesloten. De de-minimisregel is onder andere niet van toepassing op de primaire productie van landbouwproducten en de visserijsector (voor deze twee sectoren gelden eigen de-minimisdrempels, zie hieronder), exportsteun en steun waardoor binnenlandse producten ten opzichte van ingevoerde producten worden bevoordeeld.

De de-minimissteun moet beperkt blijven tot de zogenaamde transparante vormen van steun: steun waarvan de hoogte vooraf precies kan worden berekend zonder dat een risicoanalyse hoeft te worden uitgevoerd.

Cumulatiebeperking

De verordening bevat een cumulatiebeperking. Mogelijk heeft een onderneming voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de-minimissteun, reeds staatssteun ontvangen, die onder een groepsvrijstellingsverordening valt of bij een besluit van de Commissie is vastgesteld. Het totaalbedrag van de de-minimissteun en deze reeds ontvangen staatssteun mag dan de maxima niet overschrijden die in de voor het specifieke geval relevante wetgeving zijn vastgesteld. De verordening verduidelijkt de eventuele cumulatie van de-minimissteun met Europese subsidies. Voortaan moet alle overheidssteun (ook decentrale steunmaatregelen) worden opgeteld, zelfs indien dit geheel of gedeeltelijk uit communautaire middelen wordt gefinancierd. Steun die in zijn totaliteit het de-minimissteunplafond overschrijdt, mag niet worden opgesplitst in een aantal kleinere tranches om deze tranches afzonderlijk onder de toepassing van deze verordening te brengen.

De-minimisverklaring

In Nederland bestaat geen centraal register van de-minimissteun. Decentrale overheden worden daarom geadviseerd om eigen registers bij te houden. Om de overschrijding van het de-minimisplafond te voorkomen, dient de decentrale overheid, alvorens steun te verlenen, de betrokken onderneming een verklaring te vragen over alle andere in de twee voorgaande belastingjaren en in het lopende belastingjaar ontvangen de-minimissteun.

Zie [hier](#) de voorbeeldverklaring (versie 9 januari 2008). Deze verklaring is tot stand gekomen in samenwerking met de subwerkgroep staatssteun van de werkgroep provincies Europaproof.

De-minimis en de financiële crisis

De Europese Commissie heeft op 17 december 2008 een Mededeling 'Tijdelijk raamwerk voor steunmaatregelen om toegang tot financiën in de huidige financiële en economische crisis te ondersteunen' gepresenteerd. Hierin worden onder meer nieuwe goedkeuringscriteria vastgesteld voor relatief kleine steunbedragen, die in ieder geval tot 31 december 2010 naast de regels voor de-minimissteun zullen worden gehanteerd.

De mededeling van de Commissie bevat de nadere voorwaarden waaronder steun tot 500.000 euro verenigbaar met het EG-verdrag zal worden geacht (lees: goedgekeurd). Dit beoordeelt de Commissie op basis van artikel 106, lid 3b VWEU dat over steunmaatregelen 'om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen of een ernstige verstoring

in de economie van een lidstaat op te heffen' rept. De acht voorwaarden staan in paragraaf 4.2.2 van het Raamwerk, waaronder: eerdere steunbedragen moeten meegerekend, de steun mag alleen verleend aan ondernemingen die op 1 juli 2008 niet in 'moeilijkheden' (definitie hiervan staat in de mededeling) verkeerden en een aantal sectoren (bijvoorbeeld visserij) worden uitgesloten van de toepassing van deze steunmogelijkheid. Beperkte steun ('limited amount of aid') die op basis van het Raamwerk wordt verleend, wordt dus gezien als (potentiële) staatssteun, die vooraf bij de Commissie moet worden gemeld. Dat is een essentieel verschil met de-minimissteun, die door de Commissie niet als meldingsplichtige steun wordt beschouwd omdat ze door haar geringe omvang geen effect op de interne markt zou hebben (waarmee niet aan alle staatssteuncriteria van artikel 107 lid 1 VWEU zou zijn voldaan).

Meldingsprocedure

Het melden van crisissteunregelingen is naar verwachting minder tijdrovend dan het melden van 'gewone' staatssteun. Beperkte steun die in het kader van het Raamwerk wordt verleend, moet worden gemeld bij het Economic Crisis Team (ECT) van de Commissie, dat streeft naar een snelle beoordeling van een aantal weken. Daarbij geldt dat algemene regelingen die aan de voorwaarden van het Raamwerk voldoen de beste kans op snelle goedkeuring maken. Naarmate de regeling specifiek is, zal de Commissie meer informatie willen hebben. Het is mogelijk dat het ECT van oordeel is dat voor de gemelde maatregel alsnog een volledige meldingsprocedure moet worden doorlopen.

Nederlandse decentrale overheden moeten hun crisissteunmaatregelen melden via het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale Overheden van het ministerie van BZK. Bij de Europese Commissie is een meldingsformulier voor crisissteun in de maak, maar dat is voorlopig nog niet beschikbaar. Op basis van rapportage door lidstaten zal de Commissie nader evalueren of de maatregelen na 2010 worden gehandhaafd, afhankelijk van het feit of de crisis voortduurt.

Meer informatie:

[Mededeling Commissie over het Raamwerk](#)

[Website DG Mededinging](#)

[Website Coördinatiepunt Staatssteun van BZK](#)

Landbouw

Decentrale overheden kunnen ook de-minimissteun aan landbouwbedrijven voor de primaire productie verlenen. Een landbouwbedrijf (een primaire producent van landbouwproducten in de zin van Bijlage I EG-Verdrag) mag tot 7.500 euro steun binnen een periode van drie belastingjaren ontvangen, zonder dat de overheid deze steun aan de Europese Commissie moet melden. Het totaalbedrag van de-minimissteun dat in Nederland door alle overheden over een periode van drie belastingjaren aan de ondernemingen van de landbouwproductiesector wordt toegekend, mag niet hoger zijn dan 165.322.500 euro. Zie de tekst van de [de-minimisverordening nr. 1535/2007](#) voor de landbouwproductiesector.

Let wel: de verwerking en afzet van landbouwproducten valt sinds 2007 onder de 'gewone' [de-minimisvrijstelling nr. 1998/2006](#). De de-minimisverordening voor de sectoren landbouw en visserij [nr. 1860/2004](#) wordt hiermee ingetrokken.

De Europese Commissie heeft een aanpassing van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun voorgesteld, om steun aan landbouwondernemingen die zijn getroffen door de economische en financiële crisis toe te staan. Met deze voorgestelde wijziging zou aan land- of tuinbouwondernemingen een subsidie tot maximaal 15.000 euro kunnen worden verleend. Momenteel is de landbouwsector nog uitgesloten van tijdelijke steun in het kader van de crisis. [Lees hierover meer in dit nieuwsbericht.](#)

Visserij

De-minimissteun in de visserijsector

Decentrale overheden kunnen de-minimissteun aan visserijbedrijven verlenen. Een vissersbedrijf kan tot 30.000 euro steun binnen een periode van drie belastingjaren ontvangen, zonder dat de overheid dat vooraf aan de Europese Commissie moet melden. Het cumulatieve bedrag van alle aan diverse ondernemingen in deze sector in Nederland verleende de-minimissteun mag, over een periode van drie belastingjaren, nooit meer dan bijna 36 miljoen euro bedragen. De lidstaten mogen geen de-minimissteun verlenen ten behoeve van de aanschaf of bouw van nieuwe vissersschepen en de steun mag niet bijdragen aan de vergroting van de vlootcapaciteit. Ook moeten lidstaten alle

relevante gegevens vastleggen om aan te tonen dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. Zie de officiële tekst van de [de-minimisverordening nr. 875/2007](#) voor visserij.